

10. *Pro informatsiyu : Zakon Ukrainy vid 02.10.1992 №2657-XII* [Law of Ukraine dated 02.10.1992 №2657-XII “About information”]. – Available at : <http://zakon4.rada.gov.ua/>.

УДК 347.7: 346.544.6: 339.14: 004.422.422

## **МІСЦЕ УПОВНОВАЖЕНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ОПЕРАТОРА В ЛАНЦЮЗІ ПОСТАВОК ТОВАРІВ**

Білоус-Осінь Т.І., аспірант

*Національний університет «Одеська юридична академія»,  
вул. Фонтанська дорога, 23, м. Одеса, Україна  
ossn-1989@mail.ru*

Стаття присвячена висвітленню питань, пов'язаних із окресленням статусних відносин уповноваженого економічного оператора, а саме тих, які реалізуються між учасниками безпечного ланцюга поставок товарів. На підставі аналізу та узагальнення робіт вітчизняних та іноземних вчених проводиться характеристика теорії інтегрованого управління безпечним ланцюгом поставок товарів та ролі уповноваженого економічного оператора в цьому процесі.

*Ключові слова: уповноважений економічний оператор, ланцюг поставок товарів, співпраця, зв'язки, безпека, управління, інтеграція.*

## **МЕСТО УПОЛНОМОЧЕННОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО ОПЕРАТОРА В ЦЕПИ ПОСТАВОК ТОВАРОВ**

Билоус-Осинь Т.И.

*Национальный университет «Одесская юридическая академия»,  
ул. Фонтанская дорога, 23, г. Одесса, Украина  
ossn-1989@mail.ru*

Статья посвящена вопросам, связанным с описанием статусных отношений уполномоченного экономического оператора, а именно тех, которые реализуются между участниками безопасной цепи поставок товаров. На основании анализа и обобщения работ отечественных и зарубежных ученых проводится характеристика теории интегрированного управления безопасной цепью поставок товаров и роли уполномоченного экономического оператора в этом процессе.

*Ключевые слова: уполномоченный экономический оператор, цепь поставок товаров, сотрудничество, связи, безопасность, управление, интеграция.*

## **PLACE AUTHORIZED ECONOMIC OPERATOR IN THE SUPPLY CHAIN**

Bilous-Osin' T.I.

*National university "Odessa law academy", a street Fontanskaya is a road, 23, Odesa, Ukraine  
ossn-1989@mail.ru*

The article is devoted to coverage of issues related to the delineation of status relations authorized economic operator, such as those implemented between participants secure supply chain of goods. Based on the analysis and synthesis of the work of domestic and foreign scientists conducted characteristic theory of integrated management of secure supply chain of goods and the role of authorized economic operator in this process.

The central part of the article is devoted to the investigation of the subject composition relations that arise within the supply chain. Defined their role, depending on the scope and form of relationships between them.

The author reveals the imperfections of the legal regulation of the supply chain of goods. In the author's view the status of authorized economic operator shall be provided to all participants in the supply chain, necessary to amend the Customs Code of Ukraine.

Buyers of foreign economic activity in accordance with international standards and generally accepted principles of its implementation. With regard to its third Customs Code of Ukraine (hereinafter – CC Ukraine) dedicated to the Institute of authorized economic operator, however, we can say the absence of any mention about the supply chain of goods as the main scope of the proposed entity status relations of customs law. In addition, the Framework safety standards and facilitate global trade, one of the key objectives of the introduction of authorized economic operator defining an integrated supply chain management, thus emphasizing its special role in the relationships that develop at the same time.

Author essence of concepts of management and integrated supply chain, taking into account international standards and principles of its implementation.

*Key words: authorized economic operator, supply chain of goods, cooperation, communication, security, management, integration.*

Різноманітні питання щодо сутності ланцюга поставок та його учасників висвітлювали у своїх працях такі зарубіжні та вітчизняні вчені, як: А.М. Андрушко, О.І. Панченко, О.І. Платонов, В.О. Сергійчик, Е.А. Смирнова, Д.Н. Некрасов та ряд інших. Проте, більшість теоретичних аспектів місця уповноваженого економічного оператора в ланцюгу поставок залишаються невизначеними.

Метою статті є дослідження ролі аналізованого суб'єкта митного права у відносинах, що складаються між учасниками безпечного ланцюга поставок товарів.

В умовах перенасиченості ринків та гострої конкурентної боротьби, процес створення цінностей для споживача вийшов за рамки не лише виробничого процесу, а й за межі самого підприємства. Підприємство функціонує в неізольованому середовищі, що вимагає врахування інтересів усіх зацікавлених осіб (партнерів і клієнтів) та налагодження роботи матеріальних, грошових та інформаційних потоків між ними. Необхідністю стає побудова ланцюгів поставок як одного з факторів впливу на рівень прибутковості підприємства. Тому, при наданні кінцевому споживачеві цінностей істотне значення відіграють партнери в ланцюгу поставок, оскільки сьогодні, як відомо, конкурують не окремо взяті підприємства та їх товари, а налагодженість ланцюгів поставок та привабливість їх ринкових пропозицій.

Результативне функціонування підприємства в ланцюгу поставок передбачає: забезпечення запланованих ключових для підприємств показників ефективності внутрішніх процесів, позитивний вплив на їх фінансові результати; забезпечення виконання діяльності краще, швидше, дешевше, ефективніше; задоволення потреб усіх видів клієнтів у ефективний і продуктивний спосіб, при оптимальному рівні витрат; створення вищої, ніж у конкурентів, вартості для клієнта; безперервне вдосконалення процесів і зростання вартості бізнес-одиниць; урахування вимог урівноваженого розвитку підприємств, при цьому маркетингові процеси можуть становити ключовий елемент стратегії відповідального бізнесу, а рішення, які приймаються на кожній ланці ланцюга поставок, можуть бути істотними з точки зору їх впливу на середовище [10, с. 26].

Ланцюг поставок у загальному вигляді включає в себе фокусну компанію – ту, чие керівництво визначає структуру ланцюга поставок (постачальників і споживачів, а також різних посередників). Виділяють кілька рівнів постачальників і споживачів залежно від їх положення по відношенню до фокусної компанії. Постачальники і споживачі першого рівня – це ті організації, які взаємодіють (купують або продають, переміщують товари і послуги) безпосередньо з фокусною компанією. Постачальники і споживачі другого рівня – це постачальники постачальників і споживачі споживачів першого рівня, і так далі, аж до кінцевого споживача [8, с. 45].

Оцінити роль кожного з учасників ланцюга поставок товарів можна за їх впливом на формування і управління бізнес-процесами, що реалізуються в межах ланцюгах поставок: від управління постачанням і виконанням замовлень до управління взаємовідносин зі споживачами і їх обслуговування. Залежно від того, як той або інший учасник ланцюга впливає на цінність, що надається кінцевим споживачам або іншим зацікавленим особам,

усіх учасників ланцюга поставок можна розділити на ключових (основних) учасників і допоміжних.

Ключові (основні) учасники ланцюга поставок – це незалежні компанії або структурні підрозділи центральної компанії (її філії або дочірні підприємства), що здійснюють безпосередній вплив на формування і управління бізнес-процесами, які реалізуються в ланцюгу поставок. Допоміжні учасники ланцюга поставок – це компанії, які не чинять істотного впливу на формування і управління бізнес-процесами, а тільки надають частину своїх ресурсів ключовим учасникам для виконання ними своїх операцій. Наприклад, компанія-перевізник, що надала постачальнику транспортний засіб для здійснення перевезення (тобто надала ресурси для виконання бізнес-процесу), є допоміжним учасником ланцюга поставок, а фірма-постачальник, яка скористалася послугами транспортної компанії і, яка безпосередньо здійснює бізнес-процес «управління виконанням замовлення», є ключовим учасником ланцюга поставок. Отже, допоміжні учасники ланцюга поставок за рахунок надання власних ресурсів, знань, можливостей або активів забезпечують необхідну підтримку ключовим учасникам ланцюга поставок.

Відмінності між ключовими і допоміжними учасниками не завжди очевидні, оскільки одна і та ж компанія може виконувати одночасно і ключові, і допоміжні функції [8, с. 50].

Підприємство – уповноважений економічний оператор, залежно від ланцюга поставок та від роду його діяльності, може бути як ключовим учасником ланцюга поставок, так і допоміжним.

Взаємовідносини між учасниками ланцюга поставок повинні розглядатися як категорія, що відображає певні системні процеси, дії елементів один на одного, їх взаємну обумовленість і породження одним суб'єктом іншого. Взаємовідносини в будь-якій системі – це об'єктивна і універсальна форма її руху та розвитку через відповідні зв'язки між відповідними елементами. Вони визначають існування і організацію будь-якої системи. При цьому всі елементи ланцюга поставок і їх взаємовідносини набувають двоїстого трактування. З одного боку, елемент не може бути віднесений до ланцюга поставок, якщо він не перебуває в будь-яких взаємовідносинах з іншими елементами цього ланцюга (оскільки буде відсутня інформація про такий елемент, а від так і про весь ланцюг поставок), з іншого боку, без елементів ланцюга поставок не виникають взаємовідносини, у яких вони знаходяться. При взаємовідносинах між елементами ланцюга поставок не повинно існувати питання, що первинно – його елементи чи відносини між ними у межах такого ланцюга [9, с. 182].

Існують різні способи того, як учасники ланцюга поставок можуть співпрацювати один з одним. Узагальнено, співпрацю між ними можна розділити на формальну (домовленості, засновані на складанні письмових угод, що встановлюють обсяг зобов'язань кожної зі сторін) і неформальну (не вимагають письмових угод між партнерами). Обидва способи співробітництва дають партнерам немало переваг і сприяють підвищенню конкурентоспроможності ланцюга поставок загалом [8, с. 34].

Діяльність у логістичному ланцюзі з переміщення товарів пов'язана з різного роду ризиками, які супроводжують процес перевезень вантажів тим чи іншим видом транспорту, здійснення операцій складування та тимчасового зберігання вантажів, а також виконання вантажно-розвантажувальних робіт [5, с. 204].

Учасники ланцюгів поставок, взаємодіючи між собою, встановлюють зв'язки, які залежно від ступеня їх підконтрольності фокусній компанії умовно можна розділити на чотири типи: керовані зв'язки; некеровані зв'язки; відстежувані зв'язки; зв'язки з об'єктами, що не входять до ланцюга поставок. У рамках регулювання визначених зв'язків, необхідно здійснювати певне управління для забезпечення їх реалізації.

Необхідно звернути увагу на те, що «ланцюг поставок» існує незалежно від того, чи здійснюється управління ним, чи ні. Навіть у ситуації, коли жодна з організацій-ланок ланцюга поставок не втілює активно концепції щодо управління ним, ланцюг поставок – як феномен бізнесу – тим не менше, існує. Тому, існує чітка відмінність між поняттями «ланцюг поставок» та «управління ланцюгом поставок». Перше поняття – це те, що просто існує (яке часто описується також як канали розподілу), у той час, коли друге поняття вимагає явних управлінських зусиль від організацій всередині ланцюга поставок [2, с. 218].

Управління ланцюгом поставок – це процес управління взаємовідносинами, інформацією та потоками матеріалів у точках перетину інтересів організацій, для покращення обслуговування клієнтів та підвищення економічної вартості шляхом синхронізованого керування фізичними потоками товарів та пов'язаної із ними інформації: від джерел постачання до кінцевого споживання. Об'єктами управління в ланцюгу поставок є реальні ділові функції, установи чи види діяльності, що характеризують те, як ланцюг доставляє товари та послуги на ринок через свої канали.

Особливостями управління ланцюгом поставок є:

- 1) необхідність системного підходу, при якому ланцюг поставок розглядається швидше як єдина господарська одиниця, а не як набір окремих функціональних складових. Іншими словами, філософія управління – це розширене розуміння концепції партнерства, що потребує зусиль багатьох фірм управляти потоком товарів від постачальника до кінцевого споживача. Отже, управління ланцюгом поставок – це низка актів довіри, завдяки яким кожен учасник безпосередньо чи опосередковано впливає на діяльність решти в межах ланцюга поставок на будь-якому етапі руху товарів у ланцюгу;
- 2) розглядуване управління вимагає синхронізації та зближення операційних та стратегічних можливостей як всередині окремої фірми, так і між різними фірмами, для створення об'єднаної, дієвої ринкової сили;
- 3) філософія інтеграції спонукає учасників ланцюга поставок до застосування новітніх підходів з метою створення унікальних джерел споживчої вартості.

Метою «управління ланцюгом поставок» повинна бути синхронізація всіх видів діяльності всередині ланцюга для задоволення потреб споживачів. Отже, «управління ланцюгом поставок» не обмежує таке управління лише логістичними функціями, а включає також і інші функції всередині фірми та всередині ланцюга поставок [2, с. 218].

Концепція управління ланцюгами поставок (Supply Chain Management) є сучасним науковим напрямком організації взаємозв'язків між підприємствами і забезпечення клієнтоорієнтованості сучасного бізнесу.

Наука пропонує безліч різних визначень поняття Supply Chain Management (SCM) – «управління ланцюгами поставок», при цьому напрямок думок залежить і від країни, і від логістичної школи, і від конкретного дослідника. Не існує єдиної думки щодо змісту поняття «управління ланцюгами поставок», воно постійно уточнюється і змінюється. Синтетичне визначення ланцюга поставок, засноване на узагальненні думки більшості зарубіжних вчених і спеціалістів, може виглядати так: ланцюг поставок – це три або більше економічні одиниці (організації або особи), що безпосередньо беруть участь у зовнішніх і внутрішніх потоках продукції, послуг, фінансів і / або інформації від джерела до споживача [8, с. 22].

Управління бізнес-процесами в рамках ланцюгів поставок, що включають кілька партнерів, – одна з основних проблем, з якими стикаються компанії. Багато учасників таких відносин відмовляються розширювати ланцюг поставок, оскільки побоюються, що як тільки вони починають передавати інформацію постачальнику або партнеру, то відразу втрачають контроль над цим процесом.

Якщо кожна компанія буде виходити з власних цілей, то це може призвести до виникнення кордонів між ними і, як наслідок, призведе до зниження ефективності руху потокових процесів і зростання витрат.

Важливим аспектом дієвості ланцюга поставки товарів є забезпечення його безпеки. У контексті впровадження системи менеджменту безпечного ланцюга поставок міжнародна спільнота розробила стандарт ISO 2005 «Specification for security management system for the supply chain (MOD)», де також дається визначення ланцюга поставок. Під ним розуміється «взаємопов'язаний набір ресурсів та процесів, який починається з отримання сировини і закінчується доставкою продукції або послуг кінцевому користувачу транспортними системами». Таке трактування ланцюга поставок найбільш вдале, воно охоплює всі процеси: видобуток сировини (ресурсів), перевезення, виготовлення товару, пакування, зберігання, транспортування й доставку кінцевому споживачеві. Доцільно також звернути увагу, на те, що взаємопов'язаний набір ресурсів та процесів забезпечується використанням транспортних систем, під якими розуміється системне поєднання транспортної інфраструктури, видів транспорту та систем їх управління. Окрім того, стандарт ISO наголошує на взаємопов'язаності ресурсів та процесів, які утворюють єдину систему міжнародного переміщення вантажів [6, с. 63].

Механізм забезпечення безпеки міжнародних ланцюгів поставок реалізований у рамках концепції Загального управління якістю і Міжнародних стандартів серії 150. Результатом посилення вимог за рівнем безпеки стало прийняття в 2007 р. серії нових міжнародних стандартів з управління безпекою ланцюгів поставок 150 9001:2008. Відповідно до прийнятого в 2008 р. нового стандарту Системи менеджменту якості 150 9001:2008, усі учасники ланцюга поставок керуються єдиними стандартами якості. Обов'язковий перехід на 150 9001:2008 значно спростить процедуру контролю безпеки ланцюгів поставок. Відповідність стандартів безпеки, що висуваються митними органами до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, вимогам 150 9001:2008 та іншим обов'язковим вимогам, мають на меті забезпечити контроль ланцюга поставок від місця формування поставки до конкретного одержувача. Формулювання цілей, завдань, повноважень і відповідальності уповноваженого економічного оператора як суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, що забезпечує управління безпекою ланцюгів поставок відповідно до висунутих вимог, дозволить організувати його діяльність і впорядкувати систему взаємовідносин з митними органами і конкретними споживачами, зацікавленими у скороченні термінів і підвищенні якості поставок [7, с. 167].

Однак, для оптимізації зусиль з підвищення міжнародної безпеки ланцюга поставок товарів необхідний цілісний підхід при постійному вдосконаленні заходів з полегшення торгівлі. Однією з цілей Рамкових стандартів є забезпечення комплексного управління міжнародним ланцюгом поставок товарів для всіх видів транспорту, тобто встановлено новий вид управління ланцюгом поставок – інтегроване управління.

Термін «інтеграція» застосовується в різних галузях знань і має свою специфіку. Інтеграція – це об'єднання в ціле окремих частин. У загальноприйнятому сенсі «інтеграція» означає або стан пов'язаності окремих диференційованих частин і функцій системи організму в одне ціле, або процес, що призводить до стану пов'язаності окремих диференційованих частин і функцій системи в одне ціле. Звідси значення дієслова «інтегрувати» – проводити інтеграцію, об'єднувати в одне ціле.

У теорії управління ланцюгами поставок інтеграцію можна назвати процесом взаємодії між учасниками ланцюга поставок, який спрямований на досягнення загальних цілей шляхом розширення і поглиблення виробничо-технологічних зв'язків, при спільному використанні ресурсів, об'єднанні капіталів і створенні сприятливих партнерських відносин для здійснення спільної економічної діяльності.



Інтеграція в межах ланцюга поставок і стратегічне партнерство є важливим аспектом. Фірми-учасники ланцюга поставки товарів не можуть функціонувати ізольовано один від одного, а навпаки, повинні тісно співпрацювати в рамках інтеграції, оскільки це дозволить їм вирішити більш широкі завдання [8, с. 71].

У значенні Рамкових стандартів, термін «інтегроване управління ланцюгами поставок» передбачає наявність конкретного суб'єкта управління, тобто організації, відповідальної за управління ланцюгами поставок. Відповідно до міжнародної практики, здійснювати інтегроване управління ланцюгами поставок здатні лише спеціалізовані організації, що володіють відповідними ресурсами (у тому числі, і спеціалізовані активи, і персонал необхідної кваліфікації) і технологіями управління, у тому числі логістичними інформаційними системами управління. Використання єдиної митної моделі даних (WCO Customs Data Model) припускає уніфікацію вимог до логістичних інформаційних систем управління уповноваженим економічним оператором, при цьому слід мати на увазі не лише тип і структуру даних, але також формат і протокол електронного обміну. Уніфікація вимог, у тому числі вироблення стандартів, процедур і протоколів взаємодії з митними органами, повинна здійснюватися в рамках спеціальної програми взаємодії «митниця – бізнес» [7, с. 167].

Крім того, в Рамкових стандартах визначаються пільги, які митні служби надаватимуть компаніям, що дотримуються мінімальних стандартів безпеки міжнародного ланцюга поставок товарів і, що використовують ефективні методи роботи, відповідні до ВТО чи стандартів забезпечення безпеки ланцюга поставки товарів [1].

Уповноважений економічний оператор – це особа (один з учасників зовнішньоекономічної діяльності), яка нарівні з митними органами забезпечує безпеку та надійність міжнародного ланцюга поставок товарів [3, с. 26].

Основним напрямком вдосконалення взаємовідносин уповноваженого економічного оператора та інших учасників ланцюга поставок товарів є розширення переліку осіб, яким може бути надано статус уповноваженого економічного оператора. Надання можливості набувати розглядуваного спеціального статусу таким учасникам ланцюга поставок, як: відправник, одержувач, перевізник, брокер (митний представник), власник складу тощо – важливий аспект підвищення безпеки міжнародної торгівлі та її спрощення. Звичайно, реальний обсяг спрощень у різних ланках ланцюга різняться, виходячи зі специфіки їх діяльності. Проте, можливість присвоювати статус уповноваженого економічного оператора кожному з таких ланок дозволяє формувати, так би мовити, «повний уповноважений ланцюг товарів». Коли товари передаються від уповноваженого відправника до уповноваженого одержувача, і при цьому задіяні уповноважений перевізник і брокер, з точки зору митного контролю, надійність і безпека всієї торгівельної поставки підвищується в рази, за рахунок синергетичного ефекту – товар надходить від надійного відправника і на кожній стадії передається в надійні руки. Відповідно, в цілому конкретна товарна партія викликає більше довіри і вимагає меншої кількості митних процедур [4].

Підсумовуючи слід зазначити, що встановлення ролі уповноваженого економічного оператора в безпечному ланцюгу поставок є досить складним питанням, вирішення якого потребує детального теоретичного вивчення та законодавчої деталізації.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Рамкові стандарти безпеки та полегшення світової торгівлі: Рада Митного Співробітництва; Стандарт, Програма, Резолюція від 01.06.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/976\\_003](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/976_003).

2. Андрушко А.М. Управління ланцюгом поставок / А.М. Андрушко // Вісник Запорізького національного університету. Серія: Юридичні науки. – 2010. – № 4 (II). – С. 217-222.
3. Левченко С.Г. Інститут уповноваженого економічного оператора: новела законодавства / С.Г. Левченко // Митна справа. – 2011.– № 4 (76). – С. 22-30.
4. Некрасов Д.В. Куда идут все с УЭО [Електронний ресурс] / Д.В. Некрасов // Таможенное регулирование. – 2013. – № 9. – Режим доступа: <http://www.customs-academy.net/?p=3695>.
5. Панченко О.І. Організація страхового захисту залізничних перевезень у логістичних ланцюгах поставок / О.І. Панченко // Збірник наукових праць Державного економіко-технологічного університету транспорту. Сер. Економіка і управління. – 2012. – Вип. 21-22 (1). – С. 204-212.
6. Платонов О.І. Ланцюг поставок у мультимодальних перевезеннях / О.І. Платонов // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Економіка. – 2013. – № 2. – С. 61-65.
7. Сергійчик В. Актуальні питання запровадження інституту уповноваженого економічного оператора / В. Сергійчик // Юридичний вісник. – 2013. – № 2013 (2). – С. 166-172.
8. Смирнова Е.А. Управление цепями поставок : учебное пособие / Е.А. Смирнова. – СПб. : Изд-во СПбГУЭФ, 2009. – 120 с.
9. Таньков К.М. Маркетинг взаємовідносин в управлінні ланцюгами поставок / К.М. Таньков // Бізнес Інформ. – 2012. – № 7. – С. 180-183.
10. Чухрай Н.І. Оцінювання результативності та ефективності маркетингу промислового підприємства у ланцюгу поставок / Н.І. Чухрай, І.Б. Млинко // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 3. – С. 24-34.

#### REFERENCES

1. Framework safety standards and facilitate global trade: Customs Cooperation Council; Standard Program, Resolution of 01.06.2005. [Electronic Resource]. – Access: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/976\\_003](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/976_003).
2. Andrushko A.M. Supply Chain Management // Journal of Zaporizhzhya National University. – 2010. – № 4 (8). – P. 217-222.
3. Levchenko S.G. Institute of authorized economic operator: novel // Customs legislation. – 2011.- № 4 (76). – P. 2-30.
4. Nekrasov D.V. Where all go with AEO // Customs regulation. – 2013. – № 9. – Access: <http://www.customs-academy.net/?p=3695>.
5. Panchenko A.I. Organization insurance coverage rail transportation in logistics supply chain // Collected Works of the State Economic and Technological University of Transport. Avg. Economics and Management. – 2012 – Vol. 21-22 (1). – P. 204-212.
6. Platonov O.I. Supply chain in multimodal transportation // Journal of the Academy of Customs Service of Ukraine. Economics. – 2013. – № 2. – P. 61-65.
7. Serhiychyk V. Current issues introduction of authorized economic operator // Legal Gazette. – 2013. – № 2013 (2). – P. 166-172.
8. Smirnova E.A. Management chain supply: Tutorial – Petersburg .: Publ SPSUEF, 2009 – 120 p.

9. Tankov K.M. Marketing relationships in supply chain management // Business Info. – 2012. – № 7. – P. 180-183.
10. Chukhray N.I., Mills I.B. Evaluation of the effectiveness and efficiency of marketing of industrial enterprises in the supply chain // Marketing and management innovation. – 2013. – № 3. – P. 24-34.

УДК 342.924

### **ПРАВОВА ЕКСПЕРТИЗА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКОННОСТІ В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ**

Борбунюк О.О., аспірант

*Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,  
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, Україна  
ukraine0001@gmail.com*

У статті аналізуються засади правової експертизи нормативно-правових актів як засобу забезпечення законності в державному управлінні та досліджуються її різновиди. Особлива увага приділяється механізму реалізації висновків експертних досліджень у цій сфері. Автором надаються власні рекомендації щодо удосконалення законодавства стосовно проведення правової експертизи нормативно-правових актів.

*Ключові слова: нормативно-правовий акт, державна реєстрація нормативно-правових актів, правова експертиза, відомча експертиза, надвідомча експертиза, громадська експертиза, судова експертиза, антикорупційна експертиза, гендерно-правова експертиза, антидискримінаційна експертиза.*

### **ПРАВОВАЯ ЭКСПЕРТИЗА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЫХ АКТОВ КАК СПОСОБ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЗАКОННОСТИ В ГОСУДАРСТВЕННОМ УПРАВЛЕНИИ**

Борбунюк А.А.

*Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого,  
ул. Пушкинская 77, г. Харьков, Украина  
ukraine0001@gmail.com*

В статье анализируются основы правовой экспертизы нормативно-правовых актов как способа обеспечения законности в государственном управлении, а также изучаются её виды. Особенное внимание уделяется механизму реализации выводов экспертных исследований в этой сфере. Автор даёт свои рекомендации по усовершенствованию законодательства о проведении правовой экспертизы нормативно-правовых актов.

*Ключевые слова: нормативно-правовой акт, государственная регистрация нормативно-правовых актов, правовая экспертиза, ведомственная экспертиза, надведомственная экспертиза, гражданская экспертиза, судебная экспертиза, антикоррупционная экспертиза, гендерно-правова експертиза, антидискриминационная экспертиза.*

### **LEGAL EXPERTISE OF LEGAL ACTS AS A WAY OF ENSURING LEGALITY IN PUBLIC ADMINISTRATION**

Borbuniuk O.O.

*Yaroslav the Wise National Law University, st. Pushkinskaya 77, Kharkiv, Ukraine  
ukraine0001@gmail.com*

One of the forms of legality in public administration in Ukraine is an expertise of legal acts (hereinafter – LA). Generally examination is considered by scientists as a source of evidence; expert analysis tool material objects on the instructions of the court to collect evidence in the case; way of collecting evidence; method of research evidence; institution that helps the court evaluate the body of evidence and to determine the link investigated events with any facts; form of specialized knowledge to achieve lawful purpose; experienced professionals solve issues that require special knowledge; means of obtaining information via court-appointed person. One of the varieties of expert research is legal examination of the